

באר אברהם

להפצת אור תורתו ותולדותיו מבארו של הצדיק הנפלא פועל הישועות
הרה"ק ר' אברהם מקנהניטש זי"ע
בהרה"ק ר' יהודה צבי (השני) מסערעטין סני"כ בעיר בודאפעשט

גליון צ"ב
במדבר-שבועות

על פי הבאר

הרה"ק ר' אורי מקנהניטש זי"ע היה בנו וממלא מקומו של רבינו זי"ע, מקודם במקום גלותו בבודאפעשט, לאחר מכן כמה שנים בחצר הקודש בקנהניטש בגאליציע, ואח"כ נסע לארצות הברית וקבע את מושבו בלוער איסט סייד במאנהעטן שם יסד את בית מדרשו.

כפי אשר הבאנו קורות חייו בהרחבה היה רבי אורי כמעין המתגבר בתורה והוציא לאור עולם כמה ספרים וחיבורים ובהם סדרת הספרים "נחמד ונעים" שנודעה לתהילה באותן הימים.

לקראת זמן מתן תורתנו הממשמש ובא, הנה לפנינו אמרת שפר נעימה אשר מובאת בחלק ה' של סדרת ספריו הנ"ל, ולרוב חביבותה מצאנו שהביאו אותה לקראת חג השבועות בכתב עת של אותו הזמן "דער מארגן זשורנאל" בשם "דער באוואוסטער קנהניטשער רבי פון ניו יארק".

אמרו חז"ל "תורה מתשת כוחו של אדם", וקשה, האיך אמרו כך רבותינו, הלא בכמה וכמה מקומות הביאו שרפואה היא לכל המיחוישים ולכל גופו מרפא? אלא יש לבאר פירוש הדברים כך, רבות ראינו אשר אנשים שנתן להם ריבון העולמים הצלחה ועשירות, עד מהרה מתגאים ושוכחים שמיד ה' ניתן להם זאת אלא משבחים עצמם וחושבים "כוחי ועוצם ידי נתן לי את החיל הזה", אך זהו שייך במי שמרוחק מריח תורה ומצוות ובעמי הארץ, אך מי שדבוק בתורתנו הקדושה זכור יזכור תמיד מי הוא מסובב כל הסיבות ולא יתגאה בכוחו כי רב הוא.

על כן באו רבותינו ללמדינו ולומר, "תורה מתשת כוחו של אדם" היינו שבכוח לימוד התורה הקדושה בידו להתיש הרגשה זו של "כוחי ועוצם ידי". עכ"ד ודפח"ח.

וזה סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו ה' באש

ויעל עשנו כעשן הכבשן (שמות יט, יח)

יש להבין מדוע לא אמר הכתוב שעלה אשו של הר סיני עד לב השמים כמו שבודאי כן היה לאחר שהשרה הקב"ה שכינתו עליו, ויתר על כך, הרי מצינו שבפירוש אמר משה רבינו לישראל (דברים ד, יא) וזהו בוער באש עד לב השמים וגו', וממשמעות הכתוב כאן נראה שלא היה עשנו של הר סיני אלא כעשן הכבשן ולא יותר.

ויש לבאר, לפי שמעלתו של הר סיני שהניח הקדוש ברוך הוא כל הרים וגבעות והשרה שכינתו על הר סיני, הוא מחמת ענוותנותו הרבה ומשום שלא הגביה עצמו כמו שאמרו חז"ל (סוטה ה, א), ואמר להם הקב"ה להרים למה תרצו דין עם סיני כולכם בעלי מומים אתם אצל סיני (מגילה כט, א), הרי שטרם שניתנה התורה על הר סיני הוכרח ההר להנמיך את עצמו כדי שתנתן התורה עליו, אך מכאן אין מוכח ענוותנותו שהרי אפשר שחשק שתנתן תורה עליו ולכך התנהג בענווה, ועיקר מידת ענוותנותו מוכח מכך שגם אחר שניתנה התורה עליו ואז ברין היה בידו להתפאר ולהתנשא בכך ומכל מקום התנהג במידת ענוותנותו כבראשונה ולא התגאה כלל.

וזה שאמר הכתוב, וזה סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו ה' באש – שאף לאחר שכבר ירד עליו הקב"ה באש ובערה בקרבו להבת אש ובידו לעלות אש עד לב השמים, מכל מקום מחמת ענוותנותו היתירה הסתיר וכלא האש בקרבו כדי שלא יתנשא במידת הגאות, אלא שמכל מקום מפאת גודל קדושתו ולבת האש לא היה בכוחו לכלוא את הקדושה כולה והעלה עשן מעט כעשן הכבשן ולא יותר.

(א' דשבועות תרע"ב – נר אברהם ודגל מחנה יהודה שבועות)

מבאר הישועות

סיפר מוה"ר י. ט. שליט"א מב"ב:

לקראת יום ג' אייר העעל"ט – יומא דהילולא של הרה"ק מקערעסטיר זי"ע, יצאתי עם כמה מידידי לנסיעה למדינת אוגאריין להשתטח על ציון בעל ההילולא ועל שאר ציוני הצדיקים.

לקראת נסיעתי פנה אליי ידיד ותיק ומבוקשו בפיו. יש לו נכדה כלילת המעלות, אך משום איזו בעיה בריאותית במשפחה אינה מוצאת את זיווגה זה כמה וכמה שנים עד שכבר הגיעה לגיל כ"ה. ובזאת ביקשני שאעתייר עתה על ציוני הצדיקים לבקש רחמים שתמצא זיווגה במהרה ובקרב.

עניתי ואמרתי לידידי, הסכנת ושמע. בציון בעל ההילולא איני יודע עד כמה אוכל להזכירה בישוב הדעת מפני הלחץ זה הדחק. אך הנה בעיר בודאפעשט נמצא מקום מנוחת פועל הישועות הרה"ק מקנעהניטש זי"ע, וכבר ראיתי בעיניי כל מיני ישועות אחר התפילה במקום הקדוש, אם כן אשתדל בלי"נ לערוך שם סדר תפילה מיוחד עבר נכדתך ואזכיר אותה לטובה במתינות ובכוונה.

עשיתי כהבטחתי ופניתי עם שאר בני הקבוצה לציון רבינו זי"ע שהיה מלא וגדוש במתפללים ועובדי דרך, ושם הזכרנו אותה בתפילה ובתחנונים וגם ערכנו תפילה מיוחדת ומי שברך לישועתה הקרובה.

עברו שלושה שבועות מיום אל יום, וביום חמישי כ"ד אייר העעל"ט התקשר אלינו ידידי הנ"ל ברוב התרגשות ובישריני כי תיכף תערך שמחת הלחיים לנכדו הכלה שתח' והאריך לספר שביום ד' אייר, יום למחרת התפילה במקום הקדוש, הציעו עבורה שידוך מצוין, זה עכשיו נגמר הדבר בשעה טובה ומוצלחת.

לתרומות והנצחות וכל ענייני הגליון נא לפנות לאימייל

JERUSALEMBAK@GMAIL.COM

האדרעס של ציון הק' של רבינו זי"ע בעיר בודאפעשט:
Csörsz u. 55 Budapest

בשעות הלילה יש תיבה ובה מפתח בית החיים
לקבל הקוד לפתוח התיבה נא לפנות אל האימייל הנ"ל
או להתקשר 1347-7684490 (ארה"ב)
או 972-733572398+ (א")

חלק מהוצאות הגליון נתגברו לזכות
הבח"ח שמחה בונם בן ציון נ"י
לזיווג הגון בקרוב
זכות רבינו תעמוד בעדו להתברך בכל מילי דמיטב

חלק מהוצאות הגליון נתגברו ע"י ידידנו
מוה"ר שלמה בן מאטיל שליט"א
לריגל חג השבועות
זכות רבינו תעמוד בעדו להתברך בכל מילי דמיטב

באר המועשיות

את כסף הפדיום

פעם אחת בא להרב הקדוש המגיד רבי ישראל מקאזניץ זי"ע אחד מגדולי החסידים אשר היה מופלג גדול וחכם גדול באמת והיה מדוכא בעניות וחכמתו לא עמדה לו. וקבל לפני הרב הקדוש הנ"ל וביקש מרוח קדשו עצה באיזה אופן יחיה את בני ביתו. והשיב לו הרב הקדוש: "אני רואה שאין לך שום מזל להרויח מה בשום מסחר בעולם. רק מסחר אחד יש אשר בזה המסחר יש לך מזל נפלא להשיג עושר רב." ויותר לא דיבר הרב.

אמר לו החסיד: "בקשתי מקדושתו הנעלה שיגלה לי מהות המסחר." אמר לו הרב: "ומה יהי' כשאגלה? אני יודע שאתה לא תרצה בשום אופן לעסוק במסחר זה." ואמר לו החסיד: "מצד דוחקי הגדול לא אמנע בודאי."

אמר לו הרב: "אגלה לך המסחר שיש לך בו מזל נפלא והוא בעסק הגנבה." ועמד החסיד כמשתומם ואמר: "אין ארצה בעסק זה אשר הוא נגד רצון הבורא?" אמר הרב: "אני אמרתי לך אשר בודאי לא יהי' רצונך בעסק כזה." וכפל לו הרב ואמר: "אבל אני רואה שאין לך שום מזל ושום עסק לבד בעסק הגנבה מזלך נעלה הפלא ופלא." והלך החסיד לביתו בפחי נפש וגבר בו דוחק העניות עד שחשור לו כמה ימים לחם, ואשתו ובניו בוכים עד כלות נפשם. ונתישב בדעתו כי פקוד נפש דוחה שבת שהוא איסור מיתה ולמה לא ידחה איסור גניבה שהוא קל מאיסור שבת? והלך בפחי נפש בלילה ופתח חנות אחד וגנב רק זהוב אחד וקנה בעד זהוב לחם להחיות נפשו ונפש אשתו ובניו, ובדעתו היה שכשירחיב השם גבולו יחזיר זהובו לבעל החנות.

למחר בבוקר כאשר בא בעל החנות לפתח החנות וראה איך שהפך תח פתחו צוות בקול מר: "נתדלדלתי! נתדלדלתי!" וכאשר בא בתוך החנות וראה והנה כל הסחורה היא בשלימות ונתפלא מאוד מזה, עד שבא להארגז מהמעוות והנה הוא ג"כ פתוח אמר: "נתדלדלתי כי הגנב היה די לו בהמעוות כי היה שם סך רב, לכן לא לקח כלום מהסחורה." וכאשר ראה שגם המעוות הוא כשלימות רק זהוב אחד נחסר נתפלא מאוד, ובכל העיר היה זה לפלא.

ופירסו בלחם זה כמה ימים בדוחק גדול רק שלא ימותו ברעב עד אשר כילה הלחם. וישב עוד כמה ימים בלא לחם ואימץ את לבבו והלך עוד בלילה ופתח חנות אחת וגנב עוד זהוב אחד וקנה בעדו לחם. וכן עשה כמה פעמים עד אשר היה לפלא בעיני כל בני העיר מה זה אשר אין רצונו לגנוב כי אם זהוב אחד. והעמידו בני העיר שומרים נגד כל חנות וחנות, אבל לא היה באפשרות להשיגו, כמאמר הרב הקדוש מקאזניץ שבעיני הגניבה יש לו מזל נעלה.

כן היה כמה וכמה פעמים, ולתופסו לא היה באפשר בשום אופן. עד שבאה השמועה לשר העיר ונתפלא השר מזה מאד איך שבלב חנות וחנות יש שומרים רבים ואעפ"כ אין באפשר לתפוס. ואמר: "אני הולך בעצמי. אפשר שיעלה בידי לתפוס אותו." והלך השר כמה לילות ולא השיג אותו מצד שבזמן זה היה לו לחם צר בביתו ולא הלך אחר גניבות הזהב, עד אשר כילה הלחם הלך עוד כדרכו לגנוב הזהב. והשר הלך בכל לילה ולילה בין החניות להשיגו עד שבלילה הזה שמרו השומרים בכל חנות וחנות בעיני פקיה ואעפ"כ פתח חנות אחד לגנוב הזהב שלו. והשומרים לא ראו ולא שמעו אך השר ראה כאשר פתח החנות. הלך השר בתוך החנות וראה איך שפתח אח הארגז ולקח זהוב אחד ותפס השר אותו: "אתה הוא הגנב! והשר ה' מלווה בגדים פשוטים כדי שלא יכירו." אמר: "אני לא אעזב." נלכה לשר העיר ונראה מה ירחיק משפטך."

והפציר החסיד את השר שיעזוב אותו חפשי כי יהיה לו בזיון גדול כי היה מגדולי העיר, ואמר לו: "אדוני רואה שאני איני ח"ו גנב מהגנבים המפורסמים כי אני איני לוקח רק זהוב אחד מחנות והרי יש בכוחי לגנוב כל הסחורה מהחנות. רק באמת אין דעתי כלל לגנוב, רק מצד דוחקי הגדול. גם דעתי כאשר השם הרחמן ירחיב לי אשלם כל הזהובים אליה בשלימות." אמר לו השר: "אין לך הצלה מידי כי אם אמסור אותך לשר העיר, והוא יעשה מה שיראה בעיניו." התחיל החסיד לבכות ולהפציר מאוד. אמר לו השר: "הנה אני רואה שמזלך גדול מאוד בעיני עסק הגניבות. הנה אם זה תעשה אוציא אותך חפשי, היינו כי שר העיר זכה כהיום בלאטערי (לוטו) הגדול ממדינת ענגלאנד כמה מיליון, והארגז הזה טמון תחת מטנו. וחלון קטן יש אשר דרך בו תוכל לבוא פנימה. וכאשר תביא המטמון הזה נתחלק שוה בשוה לחצאין." והתחיל החסיד לבכות במר נפשו, אמר: "אדוני רואה שאני איני גנב ח"ו כי אני איני לוקח רק זהוב אחד ואיני חפץ לגנוב יותר מזה." אמר לו השר: "אם זה אין רצונך אמסור לך להשר, ויעשה בך מה שיחפץ."

אחר זה ראה כי אין לו שום הצלה מידי, הוכרח בשברון לבו להסכים גם לעשות את זה. והלך עם השר והראה לו החלון והלך דרך החלון עד החדר אשר המטמון מונח שם, ותיכף הלך החוצה ואמר להשר: "ב"ה אשר הציל אותי מהגניבה הגדולה זו." אמר לו: "ולמה?" אמר לו החסיד: "כי שמעתי איך ששני משרתי מדברים זה עם זה ואחד אמר: 'שמור את הסם המוות היטב, כי בבוקר ניתן בצלוחית הטיי' [תהן] שלו, ויהיה המטמון שלנו, כי אין בעיר ידיעה כלל מהזניע שלו." א"כ דעתי שנלך תיכף להודיע מזה להשר בכדי שלא ישתה ח"ו בבוקר מהסם המוות, ובודאי יעשיר לנו עושר רב." וכאשר שמע השר כל זה נבהל מאד מזה ואמר לו: "לך לביתך לשלום רק תן לי הכובע שלך." ונטל הכובע שלו והוא הלך לביתו בשמחה מה שניצל מהגניבה הגדולה. והשר הלך לביתו ושכב אך לא ה' באפשרי שישן כי לבו היה מקשקש כפעמון. וכאור הבוקר אמר למשרתיו שיתנו לו הטיי, ונתנו לו תיכף ומיד כי מוכן היה מכבר, וכאשר נתנו לו הצלוחית אמר להמשרת: "שתה אתה." ולא אבה המשרת לשתות בשום אופן, והבין שדבריו כנים ונתן המשקה להכלב שלו, וכאשר בא בפיו החצי מהמשקה, נפל תיכף לארץ ומת.

אחר זה עשה המשפט להמשרתים אשר נחרץ להם. ותיכף בבוקר שלח אחר גדולי העיר והראה להם הכובע. אמר להם: "תכירו למי הוא הכובע הזה?" אמרו: "מכירים אנו האיש מהכובע." אמר להם: "זה האיש מהכובע היא היא הגנב מהזהובים." אמרו לו: "אדונינו, זהו דבר שאי אפשר כי הוא איש כשר וישר בתכלית וגם הוא חכם גדול ומיוחס ארץ." אמר להם: "קראו לו תיכף ומיד יבא אצלי." ושלחו אחריו ובא בשברון לבו. אמר לו השר: "מכיר אתה הכובע של מי הוא?" אמר: "אדוני, שלי הוא." אמר: "ידידי, הנה כאשר גדולי העיר אמרו ממהותך פלא גדול הוא מגניבתך הזהובים כי רחוק אתה בתכלית הריחוק ממהות גנב. אך אני רואה בחוש שזהו מן השמים בבדי שפצילני מהמוות המר." וסיפר לו המעשה ואמר: "לפי הדין והיושר ממהותך הוא שהאוצר הגדול יהי' שייך רק לך כי די לי שהצלתי ממוות המר, אך אם רצונך נחלק בשוה לחצאין." ונתן לו החצי מהמטמון הגדול. והחצי שלו ה' כמו חצי מיליאן שטערלינג. ואחר זה שילם בכל החניות הזהובים שגנב.

(סיפורים נוראים)